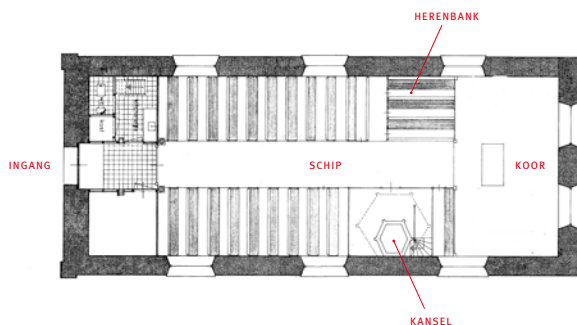

Welkom in de kerk van Adorp!

De kerk van Adorp is een kleine, recht gesloten zaalkerk, gebouwd in de eerste helft van de 13e eeuw, gewijd aan de heilige Dionysius.

KENMERKEN Omstreeks het jaar 1200 vonden kloosterlingen het steenbakken opnieuw uit. Deze techniek was na het vertrek van de Romeinen uit deze streken in onbruik geraakt. Kloostermoppen (onder andere voor de bouw van de kerk) werden gebakken in een open steenoven in het land nabij Adorp bij Harssens langs de rivier Hunze en A, nog zichtbaar als een verhoging in het landschap. Aan de buitenbocht van de meander van de verder stromende rivier ontstond de terp Adorp.

Nadat Groningen in 1594 door Maurits en zijn Friese neef Willem Lodewijk was veroverd op de Spanjaarden na 2 maanden beleg (de Reductie van Groningen), was het gedaan met de katholieke gebruiken. De reformatie werd van bovenaf opgelegd, afbeeldingen werden verwijderd of overgekalkt, priesters werden vervangen door predikanten. Op het predikantenbord ziet u als eerste predikant Henricus Zuidlarius, 1596.

PLATTEGROND KERK ADORP

DIONYSIUS In de tijd vóór de reformatie zal de merkwaardige afbeelding van Sint Dionysius ook in de kerk te zien zijn geweest: een heilige, zijn afgehakte hoofd dragend. In de 3e eeuw werd hij namelijk vanwege zijn geloof onthoofd op Montmartre. Hij wandelde daarna nog enkele kilometers naar de plek waar hij begraven wilde worden: de huidige kerk St. Denis in Parijs.

ACTIVITEITEN In 1979 werd de kerk eigendom van de Stichting Oude Groninger Kerken. Er worden kerkdiensten, exposities, koorrepetities, uitvoeringen, concerten, huwelijken, begrafenissen en feestjes gehouden, waaruit blijkt, dat de kerk nog steeds een belangrijke functie vervult.

De goed verwarmde, prachtig opgeschilderde en sfeervolle kerk kan worden gehuurd. Zie voor informatie www.adorp.com/kerk, of neem contact op met de plaatselijke commissie via 06-1206 1160.

Met dank aan Jan Stellema voor het beschikbaar stellen van een folder uit 1979

STICHTING OUDE
GRONINGER KERKEN

Als door een wonder is in Noord-Nederland een schat aan religieus erfgoed bewaard gebleven. De bijzondere betekenis ervan wordt in binnen- en buitenland erkend. De Stichting Oude Groninger Kerken is sinds de oprichting in 1969 heel succesvol met het restaureren, beheren en hergebruiken van monumentale kerken en orgels. Wij werken aan kerken en u kunt ons werk steunen door donateur te worden. Voor meer informatie kijk op www.groningerkerken.nl

Kerk Adorp

W E L K O M

STICHTING OUDE
GRONINGER KERKEN

EXTERIEUR In 1667 (zie de cartouches naast de toen ook geplaatste voordeur met mooie benagelde versiering en smeedwerk) heeft de kerk een protestante gedaante- verwisseling ondergaan, zowel buiten als binnen: de kleine romaanse boogvensters zijn vervangen door grote glas-in-loodramen, in 1855 door gietijzeren ramen.

De manneningang (zuid) en de vrouweningang (noord) zijn dichtgemetseld. De huidige ingang is nu de grote rondboogdeur in de westgevel. De oostelijke topgevel is afgebroken. In plaats daarvan kwam een gewelfd dak, nog zichtbaar in de overigens gave eikenhouten middeleeuwse kapconstructie.

Op de kaarten van Haubois (1643) en Coenders (1680) is de losstaande toren, die in deze tussentijd is verhoogd, zichtbaar. Het grondvlak mat zeker 5 bij 5 meter. In deze toren bevond zich de klok uit de afgebroken kerk van Harssens. De klok is gegoten in 1618 door Henrick Wegewart. De kerk van Harsens is afgebroken in 1794. Voor de losstaande toren kwam een dakruiter in de plaats, met daarin bovengenoemde klok. Om de plaatsing van de dakruiter mogelijk te maken, werd een raam dat eerder in de westgevel zat dichtgemetseld.

AVONDMAALSBEKERS UIT DE ADORPER KERK

OFFERBLOK (17E EEUW)
ONDER DE KANSEL

SMEEDIJZEREN TORENUURWERK 1636

WAPENSCHILD MET HET WAPEN
VAN DE HEERLIJKHEID HARSENS

INTERIEUR U ziet het originele, volledig protestantse interieur van 1667 met steile banken, dooptuin, herenbanken en preekstoel. Slechts het sacramentsnisje links in het koor herinnert nog aan de roomse tijd.

In de kerk liggen **15 grafzerken**, tevoorschijn gekomen nadat de houten vloer uit 1905 was verwijderd. In het middenpad bevinden zich de zerken van notabelen en rijke boeren (zoek de afbeelding van paardjes), in het koor die van predikanten, alle met hun huisvrouwen. Bijzonder is de zandstenen zerk van Albert Coenders (katholiek!), zoon van de toenmalige burgemeester van Groningen en overleden in 1561.

In het koor staat het oude **smeedijzeren torenuurwerk** met Drentse veldkeien als gewichten, gebouwd in 1636 door Thys Pyttersz. Dit uurwerk was tot 1954 in bedrijf, en gaf slechts de hele uren aan. Het nieuwe uurwerk is van de gebroeders Van Bergen.

Het **offerblok** (onder de kansel in de dooptuin) is met smeedijzer bekleed en verankerd in de muur, om diefstal te voorkomen.

Het **wapenschild** met het wapen van de Heerlijkheid Harssens (met lazuren = blauwe leeuw) herinnert aan de tijd, dat er in Adorp en Harssens bij toerbeurt werd rechtgesproken en geprekeet. Harssens was een buurtschap rondom een borg met kerkje. Het borgterrein met oprijlaan, omgrachting en gerestaureerd keuterijtje is te bezoeken (provinciale weg richting Groningen, rechtsaf).

ORGEL In 1815 kreeg de kerk voor het eerst een (Lohman) orgel, waarbij gebruik werd gemaakt van oud pijpwerk. In 1899 heeft Marten Eertman uit Noordwolde, tevens caféhouder, een nieuw orgel (zijn eerste werkstuk) geplaatst, wederom met gebruikmaking van oud pijpwerk. De orgelkast lijkt barok, maar is het niet. Het is een soort 'retrobarok' dus. Aangezien door de grootte van het orgel het orgelbalkon moest worden verlaagd, was men gedwongen de boog van de nu te hoge toegangsdeur eraf te zagen en vast te zetten in de gevel. Onder het orgelbalkon zijn fraaie, in neorenaissancestijl uitgevoerde tochtdeuren geplaatst met smeedijzeren traliwerk. De laatste ingrijpende restauratie was in 1995-1996, door Mense Ruiten uit Zuidwolde, waarbij de verwormde houten pijpen moesten worden vervangen.

KOPEREN WATERSPUIT VOOR HET
WASSEN VAN DE KERKRAMEN,
IN DE TIJD DAT ER NOG GEEN
WATERLEIDING WAS

AVONDMAALSTAFEL (17E EEUW)